

Samarbeidsavtale
mellom
Miljøverndepartementet
og
KS

om finansiering og gjennomføring av programmet
Kommunenettverk for miljø og samfunnsutvikling

Miljøverndepartementet og KS skal samarbeide om å fornye oppmerksomheten og bedre kompetansen innen miljø- og samfunnsutvikling i kommunene. Samarbeidet er en oppfølging av den varslede satsingen på lokalt miljøvern og bærekraftige lokalsamfunn i St.meld. nr. 21 (2004 – 2005) *"Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand"* og en oppfølging av KS FoU-prosjektet *"Den samfunnsaktive kommunen"*. Samarbeidsavtalen knyttes til programperioden som skal gå over 5 år fra 01.01.2006 til 31.12.2010.

1. Formål

I løpet av programperioden etableres og drives kommunenettverk for miljø- og samfunnsutvikling med deltakelse fra inntil 200 kommuner.

Nettverkernes formål er:

- Å utvikle en offensiv politikk for miljø- og samfunnsutvikling i deltakerkommunene, i nært samarbeid med innbyggere, frivillige organisasjoner, næringsliv, regionale og statlige myndigheter
- Å styrke kommunenes kompetanse innen miljø- og samfunnsutvikling
- Å utvikle og ta i bruk verktøy og arbeidsformer som støtter det lokale arbeidet for miljø- og samfunnsutvikling.
- Å frembringe nasjonale indikasjoner for den utviklingen som skjer i kommunene med hensyn til miljø- og samfunnsutvikling
- Å gi grunnlag for å videreutvikle statlige rammebetingelser og virkemidler for det lokale arbeidet knyttet til miljø- og samfunnsutvikling.

2. Programinnhold

Kommunene skal arbeide med minst to temaer som gjenspeiler viktige nasjonale og lokale utfordringer:

- Klima og energi
- Viktige arealpolitiske hensyn
- Livskvalitet og folkehelse
- Samarbeid mellom lokalsamfunn i Sør og Nord
- Framtidsrettet produksjon/miljøbasert næringsutvikling
- Kulturminner og kulturmiljøer

Satsingen i kommunene skal forankres i kommunenes overordnede planlegging og integreres i kommunenes ordinære plan- og styringssystem. Resultater skal formidles lokalt og samtidig danne grunnlag for utvikling og bruk av KOSTRA og miljøstatus.no.

Kommunenettverkene for miljø og samfunnsutvikling skal:

- Analysere status og utvikling for den enkelte kommune i nettverket og sammenligne med kommunene i nettverket
- Oppnå innsikt i egne resultater, dele erfaringer og skape læring mellom kommunene
- Stimulere til lokalpolitisk dialog med innbyggere, organisasjoner, næringsliv, regionale og statlige myndigheter om utfordringer og innsatsområder
- Fastsette mål for forbedringer innen innsatsområdene
- Bidra til at kommunene synliggjør og integrerer innsatsområdene i kommunens ordinære plan- og styringssystem
- Bidra til at kommunene iverksetter tiltak som fremmer en miljøvennlig og bærekraftig samfunnsutvikling, herunder gjennomfører tiltak i samarbeid med innbyggere, organisasjoner, næringsliv, regionale og statlige myndigheter
- Bidra til at kommunene måler, dokumenterer og vurderer resultater
- Bidra til at kommunene driver målrettet rapportering og gjensidig erfaringsutveksling med fokus på forbedringer
- Sette kommunene i stand til å måle sin egen utvikling over tid og kunne sammenlikne seg med andre

3. Arbeidsformer

Arbeidsformen i programmet skal bygge på erfaringer fra Effektiviseringsnettverkene og knyttes til pågående prosesser i kommunene og forsterke disse i miljø- og bærekraftig retning.

Hvert nettverk bør bestå av 4-6 kommuner som synes det er formålstjenlig å sammenligne seg med hverandre.

Programveilederne skal samarbeide med fylkesmennene som vil ha en miljøfaglig veilederrolle og være støttepartner for kommunene.

Regionale kompetanseaktører, myndigheter, organisasjoner og næringsliv skal trekkes aktivt med. Det samme gjelder fagkompetanse på nasjonalt nivå.

4. Profilerings og kommunikasjon

KS og Miljøverndepartementet utvikler i felleskap en strategi for profilering av programmet. Se for øvrig pkt. 7 og 9.

5. Varighet

Avtalen gjelder fra 1. januar 2006 til 31. desember 2010.

6. Økonomi

Under forutsetning av årlige bevilgninger over statsbudsjettet, yter Miljøverndepartementet et årlig tilskudd til KS på 10 millioner kroner til å drive programmet. I 2006 gis det et tilskudd på inntil 9 millioner kroner.

Miljøverndepartementet overfører sin del av rammen kvartalsvis til KS som driftsansvarlig etter faktura. KS fører særskilt regnskap for programmet og avgir årlig programregnskap. Revisorbekreftet regnskap framlegges. I henhold til bevilgningsreglementets §17 har Riksrevisjonen rett til innsyn.

7. Styring/ansvar og arbeidsområde

Det gjennomføres minst ett årlig kontaktmøte mellom den politiske ledelsen i KS og MD for framlegging og drøfting av status, resultater og framdrift i arbeidet med det 5-årige programmet. Status, resultater og framdrift legges fram i konsultasjonsordningen.

Det etableres en koordineringsgruppe med representanter fra MD og KS for å sikre en tett dialog mellom partene. Berørte departement trekkes inn etter behov. Koordineringsgruppa er rådgivende for samarbeidspartene. Andre relevante utviklingsprosjekter og FOU-aktiviteter knyttet til tema i programmet, drøftes i gruppa. Ved særskilte behov kan koordineringsgruppa legge fram saker til kontaktmøtet mellom den politiske ledelsen til avklaring.

Ansvar for driften av kommunenettverkene for miljø og samfunnsutvikling ligger til KS, som ivaretar de utførende oppgaver, inkludert arbeidsgiveransvaret for de programtilsatte og informasjonsansvaret.

KS:

- Er ansvarlig for etablering og drift av kommunenettverkene, herunder utarbeiding av plan for gjennomføring og budsjett
- Følger opp nettverkene via programveiledere og KS i fylkene
- Bidrar med delfinansiering og fører regnskap
- Formidler resultater fra programmet

MD:

- Avklarer overordnede målsettinger og rammer i samarbeid med KS

- Koordinerer den statlige oppfølgingen og bidrar til utvikling av rammebetingelser som støtter opp under programmet
- Bidrar med finansiering

8. Evaluering

Det legges opp til en ekstern følgeevaluering av programmet. Denne skal være en hjelp til hele tiden å få en optimal effekt ut av programmet.

9. Eiendomsrett til resultatene

KS og MD har begge eiendomsrett til programmet. Begge parter skal ha tilsendt alle rapporter fra programmet og kan fritt disponere alt materiale.

Resultatene offentliggjøres i fellesskap, dersom partene ikke er enige om noe annet.

10. Mislighold

Avtalen gjelder til programmet er fullført. Ved eventuelle vesentlige endringer av de forutsetninger som ligger til grunn for avtalen, legges saken fram for politisk ledelse i KS og MD.

11. Endringer/tillegg til avtalen

Partene kan be om drøftinger med sikte på endringer i avtalen. Endringer i programmets innhold, omfang eller forutsetninger må besluttes særskilt.

Dato

Dato

Halvdan Skard
leder KS

Helen Bjørnøy
miljøvernminister